

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการคาด
เข็มขัดนิรภัยของผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)
แบบวัดครั้งเดียว (One - Shot Descriptive Study) ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจาก
กลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปจากผลการศึกษาที่
ได้มาโดยมีขั้นตอนดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป้าหมายสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งภายในตัวรถมี
เข็มขัดนิรภัยติดตั้งอยู่ด้วย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามประกาศกรมการขนส่งทางบกเรื่อง กำหนดประเภท
ของรถยนต์และแบบของเข็มขัดนิรภัยดังต่อไปนี้

- กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ขับขี่รถยนต์ประเภทรถเก๋ง
- กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ขับขี่รถยนต์ประเภทรถตู้
- กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ขับขี่รถยนต์ประเภทรถกระบะบรรทุก
- กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้ขับขี่รถยนต์ประเภทรถแท็กซี่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จของ Taro Yamane (Taro Yamane หน้า 886
อ้างถึงในวิเชียร เกตุสิงห์, 2534 : 29) โดยผู้วิจัยกำหนดความเชื่อมั่นไว้ที่ระดับ 95 % และความผิดพลาด
ไม่เกิน 5 % ปรากฏว่าได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยการเก็บตัวอย่างจากสถานที่ที่มีกลุ่มผู้ขับขี่รถยนต์ทั้ง 4 ประเภท เช่น สถานจอดรถของห้างสรรพสินค้า สถานีบริการน้ำมัน สถานที่ราชการ บริษัทห้างร้านต่าง ๆ เป็นต้น โดยพยายามกระจายไปตามเขตต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพมหานคร เมื่อพบกลุ่มตัวอย่างที่สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการได้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะเข้าไปทำการสัมภาษณ์หรือให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองจนได้จำนวนครบตามที่ต้องการ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1	ผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเข็มขัดนิรภัยต่างกัน ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ตัวแปรตาม - พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเข็มขัดนิรภัย
สมมติฐานที่ 2	ผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีความรู้เรื่องเข็มขัดนิรภัยต่างกัน ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ตัวแปรตาม - ความรู้เรื่องเข็มขัดนิรภัย
สมมติฐานที่ 3	ผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีทัศนคติต่อการคาดเข็มขัดนิรภัยต่างกัน ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ตัวแปรตาม - ทัศนคติต่อการคาดเข็มขัดนิรภัย
สมมติฐานที่ 4	ผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีพฤติกรรมการคาดเข็มขัดนิรภัยต่างกัน ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ตัวแปรตาม - พฤติกรรมการคาดเข็มขัดนิรภัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าและดัดแปลงจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ และแนวคิดงานวิจัยที่ใกล้เคียงของผู้ที่ได้ทำการวิจัยมาแล้ว ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดปลายปิดที่มีคำตอบให้เลือก และแบบสอบถามปลายเปิดเฉพาะความคิดเห็นในการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับเข็มชัศนิรภัย โดยเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรและข้อมูลเกี่ยวกับการขับชัศนิรยนต์ อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร อาชีพ รายได้ ประเภทของรถยนต์ที่ขับชัศ และประสบการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุรถยนต์ มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1-10 ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดที่ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวตั้งแต่ข้อ 1-9 และเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อในข้อ 10
- ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเข็มชัศนิรภัย มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 5 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดที่ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวในข้อ 1 เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ในข้อ 2 และคำถามเฉพาะความคิดเห็นในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเข็มชัศนิรภัย จำนวน 3 ข้อ เป็นคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวในข้อ 3 และเป็นคำถามแบบปลายเปิดในข้อ 4 และข้อ 5
- ส่วนที่ 3 เป็นคำถามวัดความรู้เรื่องเข็มชัศนิรภัย ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด 3 ตัวเลือก มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1-15
- ส่วนที่ 4 เป็นคำถามวัดทัศนคติต่อการคาดเข็มชัศนิรภัย ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด 5 ตัวเลือก ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1-15
- ส่วนที่ 5 เป็นคำถามวัดพฤติกรรมการคาดเข็มชัศนิรภัย ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด 5 ตัวเลือก ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1-15

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. การนำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตกร กองนิติการ กรมการขนส่งทางบก เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข และเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความเที่ยงตรงแล้วนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบว่าคำถามในแต่ละข้อแต่ละตอนของแบบสอบถามสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ และคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่ มีความยากหรือง่ายเพียงใด

2.1 ในการคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ของความรู้เรื่องเข็มขัดนิรภัย ผู้วิจัยคำนวณโดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson's Method) สำหรับแบบทดสอบที่มีการให้คะแนนแต่ละข้อเป็นแบบ 0,1 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2534 : 115)

สูตร KR21

$$r_{tt} = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(k-\bar{X})}{kS^2} \right\}$$

เมื่อ k = จำนวนข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับที่ได้จากการทดสอบ
 \bar{X} = คะแนนเฉลี่ยรวมของทั้งฉบับ

ผลจากการคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของความรู้ = 0.72

2.2 สำหรับการทดสอบความเชื่อถือได้ในส่วนของทัศนคติต่อการคาดเข็มขัดนิรภัยและพฤติกรรมการคาดเข็มขัดนิรภัย ใช้วิธีการหาค่าความเที่ยงตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอนบาช (Cronbach) สำหรับแบบทดสอบชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้สูตรดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2534 : 115)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum V_i}{V_t} \right\}$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
	k	คือ	จำนวนข้อ
	V_i	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	V_t	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลจากการคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของทัศนคติ = 0.88

ผลจากการคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือในส่วนของพฤติกรรม = 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเอง พร้อมผู้ช่วยวิจัยอีก 3 คน ซึ่งมีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนออกไปเก็บข้อมูลจริงโดยการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์หรือให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามเอง ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2-3 สัปดาห์

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดตัวแปรดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเข็มชัศนิรภัย

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับปริมาณการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเข็มชัศนิรภัยจากสื่อมวลชน
สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ ให้คะแนนดังนี้

มากกว่าสัปดาห์ละ 4 ครั้ง	5 คะแนน
สัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง	4 คะแนน
สัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง	3 คะแนน
เดือนละ 1 - 2 ครั้ง	2 คะแนน
นานกว่าเดือนละครั้ง	1 คะแนน
ไม่เปิดรับ	0 คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปรความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

1. มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับต่ำมาก	0 - 1.00	คะแนน
2. มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับต่ำ	1.01 - 2.00	คะแนน
3. มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับปานกลาง	2.01 - 3.00	คะแนน
4. มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับสูง	3.01 - 4.00	คะแนน
5. มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารในระดับสูงมาก	4.01 - 5.00	คะแนน

2. ความรู้เรื่องเข็มขัดนิรภัย

ในการวัดความรู้เรื่องเข็มขัดนิรภัย จำนวน 15 ข้อ ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบถูก จะได้ 1 คะแนน และถ้าเลือกตอบผิดหรือไม่ทราบ จะได้ 0 คะแนน แล้วนำคะแนนมาจัดระดับความรู้เป็น 3 ระดับ คือ

มีความรู้มาก	มากกว่า $\bar{X} + 0.5 SD$
มีความรู้ปานกลาง	ระหว่าง $\bar{X} \pm 0.5 SD$
มีความรู้น้อย	น้อยกว่า $\bar{X} - 0.5 SD$

คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 15 คะแนน

คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 0 คะแนน

3. ทัศนคติต่อการคาดเข็มขัดนิรภัย

เป็นการวัดความคิดเห็นโดยมาตราวัดแบบ Likert Scale ทั้งเชิงลบ (1 2 3 4 5) และเชิงบวก (5 4 3 2 1) เพื่อให้สอดคล้องกับการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 ข้อ

	เชิงบวก	เชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ผลรวมของคะแนนทั้ง 15 ข้อ นำมาหาค่าเฉลี่ยและจัดระดับของค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีทัศนคติในเชิงลบอย่างมาก
2. คะแนนระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีทัศนคติในเชิงลบ
3. คะแนนระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีทัศนคติเป็นกลาง
4. คะแนนระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง มีทัศนคติในเชิงบวก
5. คะแนนระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง มีทัศนคติในเชิงบวกอย่างมาก

4. **พฤติกรรมการคาดเข็มขัดนิรภัย** เป็นการวัดพฤติกรรมโดยการให้คะแนนความบ่อยครั้งในการคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีการกำหนดค่าคะแนนไว้ 5 ระดับ ดังนี้

เป็นประจำ	5
บ่อย	4
บางครั้ง	3
นาน ๆ ครั้ง	2
ไม่เคย	1

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาจากการนำผลรวมของคะแนนทั้ง 15 ข้อมาหาค่าเฉลี่ย และวัดระดับของค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ไม่เคยคาด
2. คะแนนระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง นาน ๆ คาดครั้ง
3. คะแนนระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง คาดบางครั้ง
4. คะแนนระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง คาดบ่อย
5. คะแนนระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง คาดเป็นประจำ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

ใช้การแจกแจงความถี่ แสดงตารางแบบร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

- ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร และข้อมูลเกี่ยวกับการขับขี่รถยนต์
- พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเข็มขัดนิรภัย
- ความรู้เรื่องเข็มขัดนิรภัย ทัศนคติต่อการคาดเข็มขัดนิรภัย และพฤติกรรมการคาดเข็มขัดนิรภัย

นิรภัย

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

- ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ขับขี่รถยนต์ในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลมาได้เรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และ
ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วจึงนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย